

Oslo tingrett
Pb. 8023 Dep
0030 Oslo

e-post:
wenche.arntzen@domstol.no
irene.ramm@domstol.no
oslo.tingrett.postmottak@domstol.no

Advokat Ane Stokland
Juridisk avdeling i NRK

Postadresse: NRK, juridiske avdeling
0340 OSLO
Sentralbord: 23 04 70 00
Telefaks: 23 04 85 50
Telefon direkte: 23 04 99 08
Mobil: 95 03 96 18
E-post: ane.stokland@nrk.no

Norsk rikskringkasting AS
Foretaksreg.: NO976 390 512 MVA

www.nrk.no

Deres ref:

Vår ref:

Dato:
17.04.2012

22. juli-saken: avklaring og søknad om tillatelse til kringkasting av Breiviks reaksjoner under vitnenes forklaringer

Undertegnede representerer Norsk rikskringkasting AS (NRK). Det viktigste spørsmålet tingretten skal ta stilling til i 22. juli-saken er om tiltalte er tilregnelig. Det er også dette spørsmålet som – slik saken nå ligger an – må sies å ha størst allmenn interesse. Kringkasting av hvordan Breivik fremstår under de forskjellige delene av rettsforhandlingene har derfor særskilt stor allmenn interesse.

Dette gjelder særlig hvordan tiltalte fremstår, hvilke følelsesmessige reaksjoner - eventuelt manglende følelsesmessige reaksjoner – han har under de fornærmedes vitneforklaringer. Hvordan Breivik reagerer på vitnenes forklaringer, er informasjon som utelukkende korrekt kan gjengis ved levende bilder. Bildene har med andre ord stor selvstendig informasjonsverdi. All annen formidling av tiltaltes reaksjoner vil innebære en fortolkning av videreformidleren, og således frata allmennheten muligheten til selv å vurdere og å gjøre seg opp sin egen oppfatning.

Tingretten skriver i sin beslutning av 9. mars 2012 på side 6 følgende vedrørende de fornærmedes forklaringer:

«Retten mener på denne bakgrunn at en kringkasting, både direkte og i redigert form, vil være en urimelig belastning for de fornærmede og etterlatte. Det gis derfor ikke tillatelse til film- eller lydopptak av deres forklaringer.»

Denne formuleringen kan tyde på at det kun er fornærmedes forklaringer, og ikke Breiviks reaksjoner på fornærmedes forklaringer, som retten har ment å nekte kringkasting av.

I rettens beslutning av 13. april 2012 på side 3 står det imidlertid følgende om de ikke-profesjonelle vitnene:

«Under disse vitnenes forklaringer er det ikke tillatt å kringkaste film, eller lydopptak, eller til å ta stillbilder.»

Dette gjør det mer usikkert om retten har ment at det heller ikke skulle være anledning til å kringkaste Breiviks reaksjoner på vitneforklaringene.

Etter det NRK kan se, har tingretten ikke vurdert spørsmålet om det skal gis tillatelse til å kringkaste levende bilde uten lyd av Breivik under vitneforklaringene. De hensyn retten har vektlagt ved beslutningen om ikke å tillate kringkasting av vitneforklaringene - nemlig personvern og den belastning det vil medføre for disse vitnene – gjør seg ikke gjeldende for så vidt gjelder det å vise Breiviks reaksjoner på vitnernes forklaringer.

Heller ikke de hensyn retten har vektlagt ved beslutningen om ikke å tillate kringkasting av Breiviks forklaring, gjør deg gjeldende for så vidt gjelder det å vise hans reaksjoner på vitnernes forklaringer.

På denne bakgrunn bes det om en avklaring og tillatelse til å kringkaste levende bilde av Breivik uten lyd under vitnernes forklaringer, særlig under de ikke-profesjonelle vitnernes forklaringer.

Rettsforhandlingene første rettsdag er illustrerende for viktigheten av å kunne kringkaste Breiviks forklaringer: Under den grusomme informasjonen som ble dokumentert ved påtalebegjæringen, filmopptak fra regjeringslokalet og telefonsamtale fra Utøya hadde tiltalte tilsynelatende ingen følelsesmessige reaksjoner, mens han derimot brast i gråt under avspillingen av sin egen propagandafilm. NRK valgte å ikke vise propagandafilmen, men viste likevel hans reaksjoner på den. Dette, fordi NRK anser det som svært viktig at folk selv i størst mulig utstrekning gis anledning til å vurdere hvem tiltalte er.

Ved terroren 22. juli ble en hel nasjon rammet, og for nasjonens bearbeidelse er det viktig at det i størst mulig grad legges til rette for få forstå saken og hvordan dette kunne skje. Spørsmålet om tilregnelighet vil også kunne ha stor betydning for hvordan man for ettertiden vil betrakte saken: Er dette en gal manns verk som kunne vært utført uavhengig av den ideologien han forfekter, eller er dette et resultat av en ekstrem ideologi?

En tillatelse av kringkasting av tiltaltes reaksjoner vil sikre reelt sett åpne dører for forhold som har stor betydning for tilregnelighetsspørsmålet. Det minnes her om at sakens aktorer gjentatte ganger har understreket at spørsmålet om tilregnelighet vil måtte avgjøres etter den samlede bevisføring der tiltaltes fremtoning under rettsforhandlingene vil være et sentralt moment.

NRK er klar over at denne anmodningen kommer sent i prosessen, men det er først den siste tiden - etter at den nye sakkyndige rapporten ble fremlagt - at Breiviks fremtoning i retten har fått særskilt stor allmenn interesse. I tillegg kommer at første rettsdag har tydeliggjort denne problemstillingen.

På vegne av NRK bes det om en snarlig tilbakemelding. Jeg kan kontaktes på e-post: ane.stokland@nrk.no og telefon: 95039618.

Med vennlig hilsen

Ane Stokland
Advokat